

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Шифр та назва спеціальності
263 – Цивільна безпека

Інститут
ІНІ Механічної інженерії і транспорту

Освітня програма
Охорона праці (очна)

Кафедра Безпека раці та
навколишнього середовища (144)

Рівень освіти
Бакалавр

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), вільного вибору

Семестр
5

Мова викладання
Українська, англійська

Викладачі, розробники

Максименко Олена Аркадіївна

Olena.Maksimen@khp.edu.ua

Кандидат технічних наук, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища НТУ «ХПІ»

Автор та співавтор понад 65 наукових та методичних публікацій.

Курси: «Теорія горіння та вибуху», «Екологія», «Основи екології», «Оцінка впливу на довкілля», «Охорона праці», «Охорона праці та здоров'я людини»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс «Оцінка впливу на довкілля» призначено для студентів рівня бакалавр, що навчаються по спеціальності 263 «Цивільна безпека», освітня програма - Охорона праці, заочної форми навчання. Курс вивчається у четвертому семестрі. Теоретичний матеріал курсу розповідає про застосування правових та організаційних засад оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських і приватних інтересів.

Мета та цілі дисципліни

Формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення застосування правових та організаційних засад оцінки впливу на довкілля, спрямованої на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів у процесі прийняття рішень щодо провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських і приватних інтересів.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - залік.

Компетентності

ІК – Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

ЗК 1 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 10 – Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК 1 – Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ цивільного захисту, охорони праці; дотримання основних принципів здійснення цивільного захисту та державної політики з питань охорони праці.

СК-3 – Здатність до застосовування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек.

СК-7 – Здатність обґрунтовано обирати та застосовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу вражаючих чинників джерел надзвичайних ситуацій на людину і довкілля.

СК-8 – Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища.

Результати навчання

РН 3 Аналізувати суспільні явища й процеси на рівні, необхідному для професійної діяльності, знати нормативно-правові засади забезпечення цивільного захисту, охорони праці, питання нормативного регулювання забезпечення заходів у сфері цивільного захисту та техногенної безпеки об'єктів і територій.

РН 7 Обирати оптимальні заходи і засоби, спрямовані на зменшення професійного ризику, захист населення, запобігання надзвичайним ситуаціям.

РН 10 Розробляти та використовувати технічну документацію, зокрема з використанням сучасних інформаційних технологій.

РН 13 Класифікувати речовини, матеріали, продукцію, процеси, послуги та суб'єкти господарювання за ступенем їх небезпечності.

РН 14 Ідентифікувати небезпеки та можливі їх джерела, оцінювати ймовірність виникнення небезпечних подій та їх наслідки.

РН 15 Пояснювати номенклатуру, класифікацію та параметри вражаючих чинників джерел техногенних і природних надзвичайних ситуацій та результати їх впливів.

РН 22 Знати властивості горючих речовин і матеріалів, механізм виникнення процесів горіння і вибуху.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 32 год., практичні роботи – 16 год., залік-2 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Організація наглядової діяльності та аудит в галузі охорони праці», «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій», «Правові основи працезахоронної політики та охорони праці», «Управління охороною праці», «Основи професійної діяльності та здоров'я людини».

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекційні заняття проводиться шляхом начитування матеріалу. Для активізації заняття застосовуються метод дискусії, проблемного навчання, використання підготовленого дидактичного матеріалу, який демонструється з використанням технічних засобів навчання.

Практичні заняття: проводяться на підставі складених завдань, шляхом проведення розрахунків

за визначеними варіантами. Застосовуються метод дискусії, проблемного навчання, ІТ-методів. Під час практичних занять відбувається закріплення теоретичного матеріалу. Для самостійної роботи студентів використовується самостійне вивчення теоретичного матеріалу дисципліни з використанням Internet-ресурсів, методичних розробок, спеціальної навчальної та наукової літератури.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Оцінка впливу на довкілля як інструмент попередження негативного впливу на навколишнє середовище.

Тема 2. Процедура здійснення оцінки впливу на довкілля.

Тема 3. Громадське обговорення.

Тема 4. Об'єкти оцінки впливу на довкілля.

Тема 5. Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

Тема 6. Звіт з оцінки впливу на довкілля.

Тема 7. Оцінка транскордонного впливу на довкілля.

Тема 8. Відповідальність за порушення законодавства про оцінку впливу на довкілля.

Теми практичних занять

Тема 1. Порядок ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля.

Тема 2. Критерії визначення планованої діяльності, її розширення та зміни, які не підлягають оцінці впливу на довкілля.

Тема 3. Критерії визначення планованої діяльності, її розширення та зміни, які не підлягають оцінці впливу на довкілля.

Тема 4. Складання «Оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля».

Тема 5. Складання Повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля.

Тема 6. Порядок проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля.

Тема 7. Зміст та структура звіту з оцінки впливу на довкілля.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає самостійне вивчення тем та питань, які не викладаються на лекційних заняттях та виконання індивідуального розрахункового завдання. Результат розрахунків оформлюється у письмовий звіт.

Література та навчальні матеріали

Основна література:

1. Екологія : навч. посіб. / В. В. Березуцький, Л. А. Васьковець, О. М. Древаль ; за ред. проф. В. В. Березуцького. - Х. : НТУ «ХПІ», 2016. – 420 с.

<http://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/wp-content/uploads/sites/171/2017/02/ecology.pdf>

2. Оцінка впливу на довкілля: можливості для громадськості (посібник) / Є. Алексеева [за заг. ред. О. Кравченко] – Видавництво «Компанія “Манускрипт”» – Львів, 2017. – 36 с.

http://epl.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/EPL_OVD_posibnuk_Net.pdf

3. Оцінка впливу на довкілля: впровадження природоохоронних практик та кліматичної політики ЄС. навч. посіб. – Суми : Сумський національний аграрний університет, 2021. – 152 с.

https://jm.snaau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/posibnik_1623674876.pdf

4. Екологічне право України : курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУ«ОЮА» Каракаша І. І. – Одеса : 2020. – 321

[c.http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12547](http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/12547)

5. Стратегічна екологічна оцінка: посібник/ [уклад.: Г.Б. Марушевський]. К.: К.І.С., 2014. – 65 с.
http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2015/Marushevskiy_2014_88.pdf

6. Стратегічна екологічна оцінка: можливості для громадськості: посібник. – Львів Вид-во «Компанія» Манускрипт», 2017. – 27 с.

https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/EPL_CEO_posibnuk_Net.pdf

Додаткова література:

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» (від 23.05.2017р.)

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2059-19#Text>

2. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля. // Урядовий кур'єр. № 1 від 03.01.2018

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/989-2017-%D0%BF#Text>

3. Європейська інтеграція у сфері екологічної оцінки: ОВД та CEO.

https://menr.gov.ua/files/docs/news/Broshure_2.pdf

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл 100 % балів підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді заліку (50 %) та поточного оцінювання (50 %). Залік: виконання тестових контрольних робіт по 1-му і 2-му модулям, питання яких включають також теми, що винесені на самостійну роботу. Поточне оцінювання: робота на лекціях (20 %), практичних заняттях (20 %), виконання індивідуального завдання - реферат на задану тему (10 %).

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

30.08.2023 р.

Завідувач кафедри
Вячеслав БЕРЕЗУЦЬКИЙ

30.08.2023 р.

Гарант ОП
Людмила ВАСЬКОВЕЦЬ